

Vesialueomistajain liitto VEALO ry

LAUSUNTO

12.4.2024

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 25.3.2024 VN/2139/2023

LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI VAPAA-AJANKALASTUKSEN SAALISILMOITUKSESTA

Vesialueomistajain liitto VEALO ry esittää lausuntonaan seuraavaa;

Vesialueomistajain liitto VEALO ry kiinnittää huomiota siihen, että jokaisen 16 vuotta täyttäneen vapaa-ajankalastuksen harjoittajan on tehtävä määräajassa saalisilmoitus valtioneuvoston asetusluonnoksen mukaisesti seitsemästä kalalajista. Vapaa-ajankalastajien määrän arvioidaan olevan noin 1,5 miljoonaa henkilöä, joita ilmoitusvelvollisuus koskee. Saalisilmoitusvelvollisuus koskee siis merkittävää määrää henkilöitä.

Kalastuslainsäädäntö edellyttää myös sisävesien kaupallisten kalastajien pitävän kalastuksestaan päiväkirjaa. Sisävesien kaupallinen kalastaja on velvollinen ilmoittamaan saamansa kalansaaliin kokonaismäärän (kg) kalalajeittain vähintään kerran kalenterivuodessa. Käytännössä siis vain kaupallisen kalastuksen kohteena olevien kalalajien saalismäärän, ei sivusaaliina saatuja kalalajeja ja niiden saalismääriä. Kaupalliset kalastajat ovat ”vapautettuja” valtioneuvoston asetuksen seitsemän kalalajin ilmoitusvelvollisuudesta.

Kaupallisia kalastajia kohdellaan eriarvoisesti (etuoikeutetusti) suhteessa vapaa-ajankalastajiin ja kotitarvekalastajiin.

Asetusluonnokseen liitetystä muistiosta 25.3.2024 puuttuvat kaikki selvitykset saalisilmoitusjärjestelmän perustamis- ja ylläpitokustannuksista sekä siitä, millaista tietoa (määrä ja laatu) saalisilmoitusjärjestelmä tuottaisi, joka edesauttaisi muistiosta mainittua Nousu-ohjelmaa. Viime kädessä kysymys on siitä, saadaanko käytetyillä kustannuksilla kattavaa kuvaa alueellisista kalakannoista ja niiden tilasta, varsinkin kun ilmoitusvelvollisuus koskee vain seitsemää kalalajia ja vain vapaa-ajankalastajia?

Muistio 25.3.2024 kaipaisi sisällön oikolukua.

Muistio 25.3.2024

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Tavoitteet

Toisessa tekstikappaleessa todetaan, että ”*Esityksen tavoitteena on tukea kalastuslain mukaista kalastuksen suunnittelujärjestelmää, jotta eri kalastusmuodoista ja kalalajeista saadaan tietoa sillä tarkkuudella, että voidaan muodostaa riittävä kuva kalastuksesta ja kalakannoista kalastuksen sääntelyn ja kalakantojen hoidon tarpeisiin.*”

Esitys Kalastuslain mukainen kalastuksen suunnittelujärjestelmä on kokonaan uusi termi, jota ajantasainen kalastuslaki 379/2015 ei tunne. Muistiota tulee muuttaa tältä osin.

3.2 Perustelut pykälittäin

1 § Ilmoitettavat kalalajit ja -kannat

Esitys Kyseiseen pykälään tulee lisätä saalisilmoitusvelvollisuus myös kaikista vieraskalalajeista.

Perustelu Suomen vesistöistä on löydetty noin 26 vieraskalalajia. Saalisilmoitusjärjestelmää kannattaa hyödyntää uusien vieraskalalajien sekä uusille alueille levittäytyvien jo olemassaolonsa vakiinnuttaneiden vieraskalalajien reaaliaikaiseksi havainnoimiseksi. Kalastuslain 62 a § mahdollistaa tämän.

3 § Ilmoituksessa annettavat tiedot

Muistioon on kirjattu, että ”*Kalastajan nimi, syntymäaika ja osoite tarvitaan, jotta voitaisiin varmuudella yksilöidä ilmoittaja mahdollisissa jälkikäteisissä valvontatilanteissa.*”

Esitys Muistioon tulee lisätä, mitä tarkoitetaan jälkikäteisellä valvontatilanteella.

Perustelu Muistiossa 25.3.2024 ei ole kuvailtu yhtäkään sellaista tilannetta, jossa ilmoittaja tulisi tunnistaa mahdollisessa jälkikäteisessä valvontatilanteessa. Muistiossa ei ole kerrottu, mitkä ovat edellytykset/perusteet jälkikäteisen valvontatilanteen järjestämiseksi ja millainen on jälkikäteinen valvontatilanne? Onko esimerkiksi tarkoituksena jälkikäteen selvittää, onko ilmoittaja syyllistynyt esimerkiksi kalastusrikkomukseen jättämällä kalastonhoitomaksun maksamatta?

Tulee ottaa huomioon, että vaikka saalisilmoitus on tehtävä seitsemän kalalajin osalta määräaikaan mennessä, ilmoitusvelvollisuuden noudattamatta jättämisestä ei ole rangaistussäädöstä.

Muistioon on myös kirjattu, että ”*Tarkkoja saaliinsaantipaikkoja ei kuitenkaan annettaisi julkisuuteen, koska ilmoitusvelvollisuuden alaiset lajit ja kannat ovat kyttyrälohta lukuun*

ottamatta taantuneita ja uhanalaisia ja kalastuspaikkojen julkitulo aiheuttaisi lisääntyneitä kalastuspainetta niihin.”

Esitys Esitämme edellä siteeratun tekstin sisällön muuttamista.

Perustelu Asetuksen laatijan perusolettama on, että vapaa-ajankalastajat lähtökohtaisesti hakeutuisivat sellaisiin kalapaikkoihin, joista on mahdollista saada saaliiksi taantuneita ja uhanalaisia kalalajeja!

Yhteenveto

Vapaa-ajankalastuksen saalisilmoitusvelvollisuutta perustellaan kalastuslain mukaisen kalastuksen suunnittelujärjestelmän tukemiselle. Kyseinen perustelu on outo, koska kalastuslaki ei tunne kalastuksen suunnittelujärjestelmää, eikä tällä valtioneuvoston asetuksella olla perustamassa kyseistä suunnittelujärjestelmää.

VESIALUEOMISTAJAIN LIITTO VEALO RY

Juha-Pekka Ripatti
toiminnanjohtaja